

Arnth Jensen: Athens Lovgiver, Solon, blev engang spurgt, om det nu var de bedste Love, han havde givet sit Folk, og dertil svarede han, at det var det ikke, men det var de bedste, som Folket kunde tage imod. Jeg har forstaaet dette Svar saaledes, at en Lov gør først den fulde Nytté, naar Tiden og Folket er modne til at tage imod den.

Vil man nu spørge mig, om de Tanker og Retningslinier for vor Folkeskole, som er nedlagt i det Lovforslag, vi i Dag skal behandle her i Tinget, har en saadan Begrundelse, at der staaer et Folkekrav og et Folkeønske bag deres Vedtagelse, vilde jeg svare et afgjort Nej. Jeg benægter ingenlunde, at Lovforslagets Principper har været drøftet og ogsaa har vundet Tilslutning, især i Lærerkredse, men jeg er overbevist om, at Tiden for Tankernes Realisation langt fra er inde, og jeg føjer til, at jeg heller ikke tror, at Tiden er inde til at omskrive disse Tanker i Lovforslags Form, i hvert Fald ikke med nogen sandsynlig Udsigt til, at de kan blive ophøjet til Lov i en nær Fremtid.

Og jeg har nogen Formodning om, at den højtærede Undervisningsminister deler min Opfattelse. Dette støtter jeg bl. a. paa den Omstændighed, at hvis den højtærede Minister virkelig troede paa, at Rigsdagen for Alvor vilde gaa ind i dette Arbejde, saa vilde der med Lovforslaget være fulgt en Oversigt over dets økonomiske Rækkevidde og en Begrundelse for Nødvendigheden af dets Gennemførelse nu. Ingen af disse 2 Ting er at finde, hverken i Ministerens Fremsættelsestale eller i Bemærkningerne til Lovforslaget.

Hvad Begrundelsen angaar — det økonomiske skal jeg senere komme til —, nævner Ministeren 2 Ting; for det første, at andre Lande har forandret deres Undervisningsvæsen, efter Ministerens Mening har forbedret det, og for det andet, at naar vi i 1930 gennemførte Seminarieloven og i 1933 Tilsynsloven, saa finder Ministeren det nu naturligt i 1934 at møde med et Forslag til en ny Folkeskolelov.

Ingen af disse Begrundelser finder jeg særlig overbevisende, og jeg tilføjer, at i Grunden maa jeg beklage, at vi stadig skal beskæftige os med Spørgsmaal, som der endnu ikke er virkelig Grobund for. Det

minder meget om den Praksis, som vi kender her i Tinget med de utallige Lovforslag om Ændringer til Retsplejeloven. Men naar det gælder Lovgivningen paa et saa specielt Omraade som Forældreret og Samfundsret, saa skal man helst nøjes med at give det Lovsform, som allerede med Livets Ret har arbejdet sig frem til almindelig Anerkendelse i Folket, fordi Loven da vil føles som et Tilbud og ikke som et Paabud. Et saadant Grundlag for Lovforslaget er efter min Mening, som før nævnt, ikke til Stede i Øjeblikket; tværtimod vil Forslagets Tendens til Ensrettethed i vor Skole, dets Paabud om forøget Timetal, forandret Skolegang, Adgang til at indføre øget Undervisningspligt o. s. v. mange Steder og hos mange Forældre føles ikke alene som et Paabud, men ogsaa som et Overgreb.

Nu ved jeg godt, man vil sige: ja, men det er kun de Forældre, som enten ikke forstaaer eller ikke vil forstaa Betydningen af mere Undervisning af Børnene. Dertil vil jeg svare: Nej, der sidder Landet over Forældre, som med Bekymring ser paa den Udvikling, vi er inde i, den Tendens, som der er i Skolen til mere og mere at paatage sig de Opgaver, som først og fremmest er Hjemmets. Vel er det sandt, at Nutidens Skolefolk har den bedste Vilje og den bedste Hensigt med alt dette, og vel er det ogsaa sandt, at der er mange Hjem, alt for mange Hjem, der enten ikke har Evne eller Vilje til at ofre sig for Børnenes Oplærelse; men derfra og til gennem Lovbud at tvinge Forældrene og Børnene til mere Skolegang er det et baade stort og betænkeligt Skridt.

Mellem Grundlovens Frihedsparagraffer har Skoleparagraffen, § 83, sin Plads. Mon det er tilfældigt? Jeg tror det ikke. Jeg tror, det har været Grundlovsfædrenes Mening at slaa fast, at netop paa dette Omraade skulde Staten gribe mindst muligt ind; og at det har været Meningen, fremgaaer ogsaa af Paragraffens Form, idet den kun omhandler de Børn, hvis Forældre ikke har Evne til at sørge for deres Børns Opdragelse og Oplærelse.

At Udviklingen saa er gaaet i en anden Retning, saaledes at man i 1915 endog følte sig forpligtet til ogsaa i Grundloven at fastslaa Forældrenes Ret til selv at sørge for deres Børns Undervisning, det er noget andet, noget, som man, efter som man har